

ODLUČIVANJE USTAVNOG SUDA CRNE GORE O SUKOBU NADLEŽNOSTI

Dragoljub Drašković

The paper discusses the realization of the constitutional jurisdiction of the Constitutional Court of Montenegro to decide on the conflict of competence between courts and other state bodies. It is noted that the realization of that jurisdiction is hindered and practically reduced to a minimum due to the unclear constitutional definition of "state body" as a participant in the decision-making process on the conflict of competences. The Constitutional Court itself contributed to such a situation with its restrictive interpretation of the meaning and scope of that term. This resulted in the impossibility of realizing or protecting the right of an entity, most often citizen, that was the subject of proceedings before authorities between which there is a conflict of jurisdiction. That is why the need for a more complete, precise and overall adequate normative organization of this jurisdiction of the Constitutional Court is highlighted.

Odlučivanje ustavnog suda o sukobu nadležnosti svoje porijeklo ima u njemačkom pravnom sistemu, preciznije u članu 93 njemačkog Osnovnog zakona, tj. Ustava Savezne republike Njemačke, kojim je Saveznom ustavnim sudu Savezne republike Njemačke utvrđena nadležnost da rješava međusobne sukobe ili sporove ustavnih organa savezne države koji se tiču obima i vrste njihovih prava i obaveza.¹ Rješavanje sukoba nadležnosti

¹ Savezni Ustavni sud u svojoj praksi nije imao mnogo takvih sporova, ali su u njima donošene odluke od velikog političkog značaja, npr. u postupku

ustavnih organa svoj osnov nalazi u principu podjele vlasti i nastojanju da se ova vrsta sporova zadrži u okvirima pravnog postupka, a van domašaja političkih elita odlučivanja.

Među devet, Ustavom Crne Gore² utvrđenih, nadležnosti Ustavnog suda Crne Gore je i nadležnost da odlučuje „o sukobu nadležnosti između sudova i drugih državnih organa, između državnih organa i organa jedinica lokalne samouprave i između organa jedinica lokalne samouprave“ (član 149 stav 1 tačka 5 Ustava). Radi se o jednom od decidno nabrojanih ustavnih ovlašćenja Ustavnog suda.

Postupak odlučivanja o sukobu nadležnosti dalje je, na osnovu ustavnih odredbi, uređen Zakonom o Ustavnom sudu Crne Gore,³ kao jedan od „posebnih postupaka“, pored „redovnih postupaka“ pred Ustavnim sudom, odnosno postupka za ocjenu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, odnosno za ocjenu saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom i postupka po ustavnoj žalbi.

Do sukoba nadležnosti između državnih organa koje je Ustavni sud nadležan da rješava može doći iz različitih razloga, od nepotpuno ili neprecizno normativno uređene nadležnosti pojedinih organa, različitog tumačenja zakonskih normi od strane organa, pa do nastojanja da se izbjegne primjena norme, težnje da se za sebe prigrabi što više ovlašćenja, dominacije političkih nad pravnim elementima u radu organa, ili čak pokušaja zloupotreba sopstvene nadležnosti. Sukob nadležnosti može biti pozitivan, ako dva ili više organa prihvataju, odnosno prisvajaju

između Saveznog vijeća i Savezne vlade o obimu prava Saveznog vijeća u nadležnosti za potpisivanje međunarodnih ugovora, o finansiranju političkih partija, o javnosti rada Savezne vlade u izbornoj kampanji, o prijevremenom raspuštanju Saveznog vijeća itd.

² *Službeni list Crne Gore*, br. 1/2007.

³ *Službeni list Crne Gore*, br. 11/2015.

nadležnost u predmetu, ili, pak, negativni, ako dva ili više organa odbijaju postupanje u predmetu smatrajući se nenadležnim. Predlog Ustavnom sudu za odlučivanje o sukobu nadležnosti mogu podnijeti sud i drugi državni organ, organ jedinice lokalne samouprave, kao jedan ili više organa koji prihvataju, odnosno odbijaju nadležnost, i lice koje zbog prihvatanja, odnosno odbijanja nadležnosti organa ne može da ostvari svoje pravo. Ti subjekti su istovremeno i učesnici u postupku rješavanja sukoba nadležnosti pred Ustavnim sudom (član 85–86 Zakona o Ustavnom sudu crne Gore). Ako utvrdi da postoji sukob nadležnosti, Ustavni sud treba da odluči o tome koji je organ nadležan da postupa u konkretnoj pravnoj stvari. Ustavni sud, dakle, u ovom postupku ne odlučuje o samom zahtjevu stranke koji je postavljen pred neki od organa između kojih postoji sukob, niti o radnjama i aktima koje su već preduzeli, odnosno donijeli organi u postupku, ili, pak, odbili da postupe, odnosno donesu.

Iz dosadašnje prakse Ustavnog suda jasno proizlazi da je ključno pitanje koje se postavlja u ostvarivanju ove njegove nadležnosti stvarno značenje i obuhvat odrednice „državnih organa“. Ovo iz razloga što su „državni organi“ učesnici u dvije, od ukupno tri, vrste sukoba nadležnosti utvrđene ustavnim odredbom o kojima Ustavni sud odlučuje, i to sukoba nadležnosti između sudova i drugih državnih organa i sukoba nadležnosti između državnih organa i organa jedinica lokalne samouprave. Od utvrđivanja tačnog značenja tog pojma, odnosno određenja koje organe on obuhvata, zavisi realizacija i efekti ove nadležnosti Ustavnog suda u cjelini.

Ustav Crne Gore kao najviši pravni akt koji sadrži najznačajnije, opšte pravne norme specifičnog karaktera o organizaciji društvene zajednice, ne daje značenje pojma „državni organ“. Ustav, takođe, ni metodom enumeracije ne navodi „državne organe“ u ustavnopravnom sistemu Crne Gore. Ustav samo u pojedinim članovima upotrebljava pojam „državni

organ“, kao npr. u članu 54, stav 1 u kome utvrđuje da je zabranjeno političko djelovanje u *državnim organima*, članu 57, stav 1 u kome propisuje da svako ima pravo da se obrati *državnom organu* ili organizaciji koja vrši javna ovlašćenja i da dobije odgovor, članu 66, stav 2 u kome se utvrđuje da se pravo na štrajk može ograničiti zaposlenim u Vojsci, policiji, *državnim organima* i javnoj službi, članu 109, koji se nalazi u Dijelu trećem pod nazivom „Uređenje vlasti“, u poglavlju 3. Vlada Crne Gore, u kome se utvrđuje da Skupština može obrazovati anketni odbor radi prikupljanja informacija i činjenica o događajima koji se odnose na rad *državnih organa* (parlamentarna istraga) i članu 150, stav 2 u kome se propisuje da postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti i zakonitosti može da pokrene sud, drugi *državni organ*... Ustav, takođe, samo izuzetno pojedine državne organe vlasti označava kao „državni organ“, kao što je to slučaj u poglavlju 8. Državno tužilaštvo, Dijela trećeg, u članu 134 u kome se kaže da je državno tužilaštvo „jedinstven i samostalan *državni organ*...“

Kod takvog korišćenja pojma „državni organ“ u Ustavu, a u kontekstu nadležnosti Ustavnog suda o kojoj je ovdje riječ, neminovno se nameću određena pravna pitanja i dileme. Da li su „državni organi“ najviši organi državne vlasti u okviru sistema podjele vlasti, utvrđenog članom 11 Ustava, na kojem je Ustavom zasnovano uređenje vlasti? To su skupština, vlada i sudovi, kao centralni državni organi vlasti, koji vrše tri državne vlasti, zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast. „Drugi državni organi“, pored sudova, bili bi, znači, parlament i vlada. Ustavni status, nadležnosti i međusobni odnos te tri grane vlasti sadržani su u Dijelu trećem Ustava. Ali da li su samo to „državni organi“? Jer u tom dijelu Ustava, koji, u skladu sa svojom sadržinom, nosi naziv „Uređenje vlasti“, uređuje se sistem vlasti u cjelini, tj. i neki drugi državni organi vlasti, takođe, dakle, direktno određeni od strane ustavotvorca, zbog čega se mogu smatrati

„ustavnim organima“. To uređenje, ili organizacija vlasti, predstavlja skup državnih institucija kojima je povjereno vršenje državnih poslova u okviru određene nadležnosti. Dakle, pored Skupštine i Vlade, takvi organi su i Predsjednik kao šef države koji predstavlja Crnu Goru, Lokalna samouprava preko koje se ostvaruje zajemčeno ustavno pravo na lokalnu samoupravu, Sudstvo koje vrši sudsku vlast, Vojska Crne Gore koja brani nezavisnost, suverenost i državnu teritoriju Crne Gore, Savjet za odbranu i bezbjednost kao kolektivno tijelo koje donosi najvažnije odluke vezane za funkcionisanje vojske i ukupnog odbrambenog sistema, Državno tužilaštvo, kao jedinstven i samostalan državni organ koji vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti. Naravno, tu je i Ustavni sud, kao organ izvan sistema podjele vlasti, koji štiti ustavnost i zakonitost, koji Ustav uređuje u Dijelu petom. Da li tu spadaju i institucije iz Dijela četvrtog Ustava posvećenog ekonomskom uređenju, i to Centralna banka Crne Gore, kao samostalna organizacija odgovorna za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema i Državna revizorska institucija kao samostalan i vrhovni organ državne revizije? Nijesu li onda sva ta državna tijela i organi koji čine strukturu državne vlasti, pored skupštine i vlade koji vrše zakonodavnu i izvršnu vlast, takođe „drugi državni organi“ između kojih, i sudova na jednoj strani, odnosno organa jedinica lokalne samouprave na drugoj strani, Ustavni sud rješava sukobe nadležnosti?

Ako se imaju u vidu svi navedeni državni organi vlasti onda stvarni domet ustavne nadležnosti Ustavnog suda Crne Gore da rješava sukob nadležnosti između državnih organa očigledno izgleda znatno drugačije. Može li se i dalje osnovano smatrati da je to samo sukob nadležnosti koji nastaje u odnosu između organa tri grane vlasti, zakonodavne, izvršne i sudske, dakle parlamenta, vlade i sudova? Takvom stavu išla bi u prilog činjenica

da način rješavanja sporova između njih nije uređen ustavnim odredbom kojom je utvrđeno načelo podjele vlasti. Ali to nije dovoljan razlog da eliminiše pitanje šta je sa ostalim državnim organima vlasti sadržanim u Dijelu trećem Ustava o kojima je prethodno bilo riječi? Ne nameće li se neminovno zaključak da učesnici u postupku odlučivanja o sukobu nadležnosti pred Ustavnim sudom mogu biti i ovi državni organi vlasti. Kao i, naravno, organi jedinica lokalne samouprave. Status i značenje organa jedinica lokalne samouprave, kao učesnika sporova o sukobu nadležnosti koje rješava Ustavni sud, Ustavom je jasno određen, tako da se u pogledu njih ne javljaju slične dileme.

Treba reći da je Ustav Republike Crne Gore iz 1992. godine,⁴ kada je u pitanju ova nadležnost Ustavnog suda, propisivao da Ustavni sud rješava sukob nadležnosti između upravnih i sudskih organa, sukob nadležnosti između ovih organa i organa lokalne samouprave i sukob nadležnosti između jedinica lokalne samouprave (član 113 stav 1 tačka 5 Ustava). Na prvi pogled, ova nadležnost Ustavnog suda je odredbom prethodnog Ustava bila šire određena u odnosu na rješenje sada važećeg Ustava, jer je prethodni Ustav umjesto o „državnim organima“ kao učesnicima sukoba nadležnosti, govorio o „upravnim organima“. Osim toga, prethodni Ustav predviđao je i rješavanje sukoba nadležnosti između sudskih organa i organa lokalne samouprave, što ne čini i važeći Ustav koji utvrđuje samo rješavanje sporova između državnih organa i organa jedinica lokalne samouprave, a ne i između sudskih organa i organa jedinica lokalne samouprave. U skladu sa tom razlikom između važećeg i ranijeg ustavnog rješenja u obimu nadležnosti Ustavnog suda da odlučuje o sukobu nadležnosti, sada važeći Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore kao učesnika u postupku odlučivanja o sukobu nadležnosti, kao što je rečeno, navodi „državni organ“, što je uže određenje od prethodnog Zakona o Ustavnom sudu

⁴ *Službeni list Republike Crne Gore*, br. 48/92.

Crne Gore⁵ koji kao učesnike postupka utvrđuje „organe“. To bi značilo da je nadležnost Ustavnog suda u rješavanju sukoba nadležnosti, osim Ustavom, sužena i važećim Zakonom o Ustavnom sudu Crne Gore u odnosu na prethodni zakon.

Ali, da li je razlika zaista u širini obima uređivanja ove nadležnosti Ustavnog suda u dva ustava, ili se, ipak, radi o većem stepenu jasnoće i preciznosti ustavne norme prethodnog Ustava koja govori o „upravnim organima“ kao učesnicima sukoba nadležnosti o kojima odlučuje Ustavni sud? Da li je ustavotvorac zaista želio i imao za cilj da u važećem Ustavu suzi krug organa čiji sukob nadležnosti rješava Ustavni sud i time istovremeno ograniči domašaj ove nadležnosti Ustavnog suda? Šta bi bio realni i racionalni motiv i razlog za takav stav ustavotvorca?

Dosadašnja praksa Ustavnog suda je pokazala da najveći broj sukoba nadležnosti nastaje baš između upravnih organa, kao državnih organa, i sudova. Upravo u tim ustavnosudskim postupcima iz ove njegove nadležnosti, u vrijeme važenja prethodnog Ustava i Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, Ustavni sud je meritorno odlučivao i rješavao sukobe nadležnosti, što je potvrđivalo puni značaj, svrsishodnost i opravdanost ove njegove nadležnosti.⁶ Takođe, nesporna je činjenica da Ustavni sud u svojoj praksi nije bio preopterećen ustavnosudskim postupcima ove vrste, tako da ni brojnost slučajeva rješavanja sukoba nadležnosti nije mogla poslužiti kao opravdani razlog za eventualno opredjeljenje ustavotvorca da ograniči ovu nadležnost Ustavnog suda.

⁵ *Službeni list Crne Gore*, br. 64/08, 46/13 i 51/13.

⁶ Kao primjer može se navesti Odluka Ustavnog suda U-V br. 4/06, od 31. januara 2007. godine, kojom je Ustavni sud meritorno odlučio i riješio sukob nadležnosti između Privrednog suda u Bijelom Polju i Agencije za telekomunikacije, utvrđujući da su za odlučivanje po tužbi Javnog preduzeća za komunalno stambenu djelatnost „LIM“ iz Bijelog Polja protiv tuženog Telekom AD Podgorica – TK Centar Bijelo Polje, zbog naknade štete, nadležni sudovi osnovani Zakonom o sudovima.

Prema članu 111 Ustava, koji nosi naslov „Državna uprava“, poslove državne uprave vrše ministarstva i drugi organi uprave. Isto rešenje sadrži i Zakon o državnoj upravi⁷ (član 2 stav 1), sa tim što „druge organe uprave“ u daljem tekstu označava kao „organi državne uprave“. Ministarstvo se osniva za jednu ili više povezanih upravnih oblasti (član 23 stav 1 Zakona). Organ uprave osniva se za poslove izvršavanja zakona i drugih propisa, odnosno za vršenje pretežno stručnih i sa njima povezanih upravnih poslova u pojedinim oblastima (član 26 stav 1). Naziv organa uprave po pravilu sadrži riječ „uprava“, ukoliko zakonom nije utvrđen drugi naziv organa uprave (član 26 stav 4). Ti organi su u praksi najčešće bili sekretarijati, zavodi, direkcije i agencije. Vlada svojim aktom utvrđuje upravne oblasti za koje se organi državne uprave osnivaju, osniva organe državne uprave, utvrđuje organizaciju i način rada državne uprave i uređuje druga pitanja od značaja za organizaciju i rad državne uprave (član 27 Zakona).

U svojoj dosadašnjoj praksi, provedenoj na osnovu važećeg Ustava Crne Gore i Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, Ustavni sud je uglavnom rješenjima odbacivao predloge za odlučivanje o sukobu nadležnosti između organa kao što su npr. Uprava za nekretnine Crne Gore, Uprava za inspeksijske poslove, centri za socijalni rad, Državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki, druge državne komisije, i sl. na jednoj strani i sudova ili organa jedinica lokalne samouprave na drugoj strani, sa obrazloženjem da ti organi, u skladu sa Ustavom i zakonom, nijesu državni organi, već organi državne uprave koje osniva ili obrazuje Vlada. Takođe, Sekretarijat lokalne uprave opštine, u smislu Ustava i Zakona o lokalnoj samoupravi,⁸ nije organ jedinice lokalne samouprave, nego organ lokalne uprave.⁹

⁷ *Službeni list Crne Gore*, br. 78/18 i 70/21.

⁸ *Službeni list Crne Gore*, br. 2/18, 34/19 i 38/20.

⁹ Vidjeti npr. rješenja Ustavnog suda: U-V br. 1/17; U-V br. 1/15; U-V br. 3/15; U-V br. 5/15; U-V br. 2/16; U-V br. 2/15.

Postupanje Ustavnog suda Crne Gore u skladu sa prethodno iznijetim stavom Suda za rezultat je imalo svođenje ove njegove ustavne nadležnosti praktično na minimum. Cjelokupnu praksu Ustavnog suda karakteriše mali broj predmeta u kojima je sproveden postupak odlučivanja o sukobu nadležnosti. Ako se posmatra npr. posljednji desetogodišnji period, 2011–2021. godine, konstatuje se da je Ustavni sud o sukobu nadležnosti odlučivao u svega 18 predmeta. Pri tome nije riješen ni jedan sukob nadležnosti, tako da kroz ovu svoju nadležnost Ustavni sud nije omogućio ostvarivanje prava bilo kog subjekta. U 15 predmeta donijeta su rješenja o odbacivanju predloga za rješavanje sukoba nadležnosti, a u dva predmeta postupak je obustavljen. Samo u jednom predmetu sud je prihvatio nadležnost da odlučuje i meritorno odlučio, ali sukob nadležnosti ni u tom postupku nije riješen, već je odbijen predlog za odlučivanje o sukobu nadležnosti.¹⁰ Radilo se o predlogu za odlučivanje o sukobu nadležnosti između Osnovnog suda u Podgorici i Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, terorizma i ratnih zločina u Državnom tužilaštvu kao državnom organu. Ustavni sud je utvrdio da u konkretnom slučaju ne postoji sukob nadležnosti, jer su oba organa postupala u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom, sud da sudi na osnovu Ustava, zakona i objavljenih međunarodnih ugovora, a državni tužilac da vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti. Ostalo je, međutim, bez odgovora pitanje na koji način će podnosilac predloga za odlučivanje o sukobu nadležnosti između ovih organa, fizičko lice, građanin, dalje da ostvaruje pravo čije je ostvarivanje tražio pred ovim organima.

Karakteristično je i rješenje Ustavnog suda kojim je odbacio predlog za rješavanje sukoba nadležnosti između Upravnog suda i Ministarstva ekonomije, sa obrazloženjem da ministarstva

¹⁰ Odluka U-V br. 1/14, od 28. decembra 2015. godine.

nijesu „državni organi“, već „organi koji vrše poslove državne uprave“. ¹¹ Ali ako ministarstvo nije „državni organ“, već „organ državne uprave“, koji u skladu sa članom 23 Zakona o državnoj upravi osniva Vlada, na čijem čelu se nalazi ministar koji ulazi u sastav Vlade (član 102 stav 1 Ustava), zar onda Vlada nije „državni organ“ između koga je, na jednoj strani, i Upravnog suda, na drugoj strani, trebalo rješavati sukob nadležnosti? U protivnom, ovakvim stavom Ustavnog suda došlo bi se do zaključka da ni državni organi vlasti iz sistema podjele vlasti, parlament i vlada, o kojima je prethodno bilo riječi, nijesu „državni organi“. Zbog takvog rezonovanja pitanje koji su sve državni organi vlasti, zapravo, „državni organi“ posebno dolazi do izražaja i dobija puno opravdanje. U cilju zaokruživanja predmeta ove analize, a kao takođe diskutabilan, treba pomenuti i stav Ustavnog suda da nije nadležan da rješava sukob nadležnosti između organa iste jedinice lokalne samouprave. ¹² Osnovni oblik lokalne samouprave je opština (član 114 stav 1 Ustava), a organi opštine su skupština i predsjednik (član 115 stav 3 Ustava). Ustavna norma je u ovom dijelu neprecizna, govori samo o rješavanju sukoba nadležnosti „između organa jedinica lokalne samouprave“, ne precizirajući da li se pri tome radi o organima iste ili različitih jedinica lokalne samouprave. Zato se iz nje sa sigurnošću ne može izvesti ni zaključak suprotan ovom stavu Ustavnog suda. Međutim, iako se za tumačenje Ustavnog suda da ne treba da se uključuje u sukob nadležnosti i „arbitrira“ između skupštine i predsjednika iste opštine donekle mogu naći opravdani razlozi, ono, čini se, ipak neizbježno ide u pravcu generalnog stava Suda o svođenju ove svoje nadležnosti na što manju mjeru.

Realizacija ove nadležnosti Ustavnog suda je, iz svih iznijetih razloga, očigledno ostala ograničenog dometa. Zbog čega je,

¹¹ Rješenje U-V br. 1/20 od 29. maja 2020. godine.

¹² Rešenje kojim je odbačen predlog za rešavanje sukoba nadležnosti U-V br. 62/09, od 26. aprila 2009. godine.

međutim, pitanje njenog ostvarivanja posebno značajno? Zbog toga što se i kroz ovu nadležnost Suda najčešće, u stvari, omogućava ostvarivanje prava i slobode određenih subjekata, posebno građana. Moglo bi se reći da nadležnost Ustavnog suda da rješava sukob nadležnosti između državnih organa karakterišu dva osnovna elementa. Prvi element su učesnici ovog ustavnosudskog postupka. Učesnici postupka su „državni organi“, sudovi i organi jedinica lokalne samouprave, sa svim onim pitanjima i dilemama o stvarnom značenju u domašaju pojma „državni organi“ o kojima je prethodno bilo riječi. Drugi element je bitniji i upravo ističe značaj ove nadležnosti Ustavnog suda. On je suštinske, materijalne prirode, odnosno to je problem koji je u postupku pred državnim organima između kojih je nastao sukob nadležnosti trebao da se riješi, a time i da se ostvari ili zaštititi pravo nekog subjekta. Zato se stalno iznova nameće pitanje da li je cilj ustavne odredbe kojom je utvrđena ova nadležnost Ustavnog suda bio praktično onemogućavanje rješavanja ove vrste sporova koji se između sudova i različitih državnih organa pojavljuju u pravnom sistemu i ostvarivanja prava građana i na ovaj način? Pri tome se, naravno, ne gubi iz vida da i neke druge Ustavom utvrđene nadležnosti Ustavnog suda takođe nijesu našle svoju primjenu. Ali one se ne ostvaruju iz sasvim drugih razloga, najčešće zato što Sud u svojoj praksi nije imao predmeta iz okvira tih nadležnosti. To je npr. odlučivanje o zabrani rada političke partije ili nevladine organizacije, odlučivanje o saglasnosti sa Ustavom mjera i radnji državnih organa preduzetih za vrijeme ratnog i vanrednog stanja, odlučivanje da li je predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav (prvi takav ustavnosudski postupak u kome je Sud meritorno odlučivao vođen je krajem 2021. i početkom 2022. godine). Za razliku od tih nadležnosti u kojima se rješava specifično pitanje koje je predmet određene nadležnosti, kod nadležnosti Ustavnog suda da rješava sukob nadležnosti između državnih organa, radi se, u stvari, najčešće,

o omogućavanju ostvarivanja ili, pak, jednom posebnom vidu zaštite ljudskih prava i sloboda. Iako sukob nadležnosti između državnih organa ne mora za predmet neposredno da ima prava nekog subjekta, mnogo je češći i zbog svoje težine značajniji sukob nadležnosti između dva ili više organa zbog čijeg prihvatanja ili odbijanja nadležnosti subjekat ne može da ostvari ili zaštititi svoja prava. Koji organ u državi, ako već ne Ustavni sud, će da riješi sukob nadležnosti između državnih organa koji istu ili odbijaju ili oba prihvataju, a u oba slučaja subjekat ne može da ostvari svoja prava? U praksi Ustavnog suda iz ove njegove nadležnosti do sada se radilo o ostvarivanju značajnih prava subjekta pred organima između kojih je došlo do sukoba nadležnosti, kao npr. uklanjanje nelegalno izgrađenog objekta sa privatnog posjeda, obezbjeđivanje nesmetanog ostvarivanja kontakta građanina sa svojim malodobnim djetetom, provođenje naknadne eksproprijacije nepokretnosti zbog nemanja ekonomskog interesa za daljim korišćenjem, ostvarivanje prava u postupku javnih nabavki itd. Značaj ostvarivanja prava i sloboda jasno ističe nužnost adekvatnije primjerenosti ove nadležnosti Ustavnog suda stvarnosti i potrebama društvene zajednice, njene potpunije i preciznije normativne uređenosti, kako bi bila u funkciji ostvarivanja i zaštite prava građana i drugih subjekata u državi.